

Novela vyhlášky o škodách na lesích

Podmínky pro podnikání v teplárenství v roce 2019
7. 11. 2018, Pardubice

Náhrada škody na lesních porostech

- každý rok je uplatňován požadavek na náhradu škody na lesních porostech způsobené emisemi SO_2 a NO_x po emitentech (například průmyslem v ČR) dle § 21 z. č. 289/1996 Sb., o lesích
- několik desítek subjektů, většina se dohodne na částečné úhradě;
- zástupci energetiky a teplárenství vedou soudní spory.

Změna právní úpravy

- Od roku 2016, kdy LČR uplatnily náhradu škody na provozovatelích za rok 2014, se postupuje podle nového **Občanského zákoníku** - NOZ (č. 89/2012 Sb.)
- NOZ rozlišuje škodu z provozní činnosti (§2924 NOZ - §420a OZ) a škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným (§2925 NOZ – § 432 OZ)

Zvlášť nebezpečný provoz

V případě zvlášť nebezpečného provozu (§ 2925) se jedná o objektivní odpovědnost (bez zavinění)

Provoz je zvlášť nebezpečný, nelze-li předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné škody ani při vynaložení řádné péče; a pokud je provozován továrním způsobem (vyvratitelná právní domněnka)

Škoda z provozní činnosti

V případě škody z provozní činnosti (§2924) se provozovatel povinnosti nahradit škodu zproští, prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo – tzv. liberační důvod.

Akceptováno soudy
(např. Rozsudek
Odvolacího soudu
Praha 25 Co231/2017)

Stížnost k VOP

- V roce 2017 stížnost k Veřejnému ochránci práv proti vyhláškám č. 55/1999 Sb. a č. 78/1996 Sb.
- Stížnost podal ČSZE, připojilo se TS ČR a další jednotliví provozovatelé
- Vyhlášky neodpovídají současnému stavu, došlo k výraznému snížení emisí (tedy i imisní koncentrace) a zlepšení stavu lesů
- Vyhláška č. 78/1996 Sb. stanoví pásma ohrožení lesů pod vlivem imisí s označením A – D, kdy v pásmu A by po několika letech nebyl žádný les, přesto tyto lesy prosperují
- Nejsou veřejně přístupné lesnické mapy se zakreslením pásem ohrožení – bez aktuálních lesnických map, kde jsou zakreslena pásma ohrožení, nelze stanovit výši škody

Výsledky šetření VOP

Zástupci MZe i ÚHÚL přiznali, že vyhlášky č. 55/1999 Sb. a č. 78/1996 Sb. již neodpovídají skutečnému stavu a je nezbytné je upravit.

Vliv imisí v terénu nemohl působit předpokládané chřadnutí ani v době vzniku vyhlášky č. 78/1996 Sb.

Na základě příslibu nové zonace zdravotního stavu lesů a novelizace vyhlášek ze strany MZe ukončil VOP v červnu 2018 šetření.

Výpočet škody

Na základě vyhlášek č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy a 78/1996 Sb., lze vypočítat celkovou škodu na všech lesích za kalendářní rok.

Celková částka je rozpočítána mezi vybrané emitenty uvedené podle vypočítaného procentního podílu na kyselé depozici, které vycházejí z množství emisí SO_2 a NO_x ohlášených do ISPOP

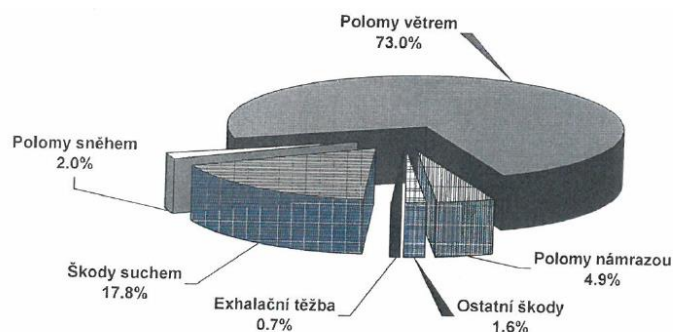

Roční škoda

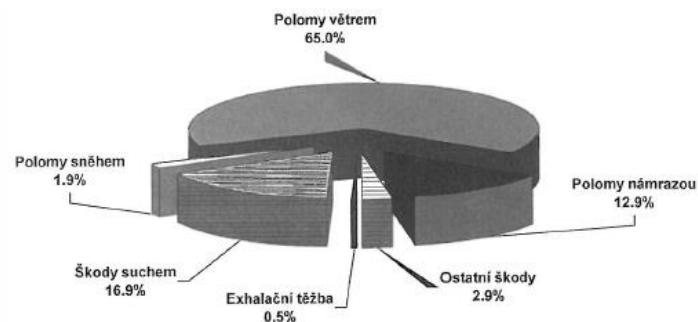
<i>rok</i>	<i>LČR (mil. Kč/rok)</i>	<i>exhalační těžby %</i>	<i>Snížení přírůstu (7.1) mil. Kč</i>	<i>Snížení produkce lesního porostu (S8) mil. Kč</i>	<i>Krušné hory - LS Blatná, Litvínov, Janov, Klášterec n.O. (mil.Kč/rok)</i>
2014	55,425	0,70	8,492	34,08	35,30
2015	57,066	0,50	8,190	35,00	34,66
2016	53,324	1,10	7,264	32,72	31,81

Podíl exhalační těžby 2014-2015-2016

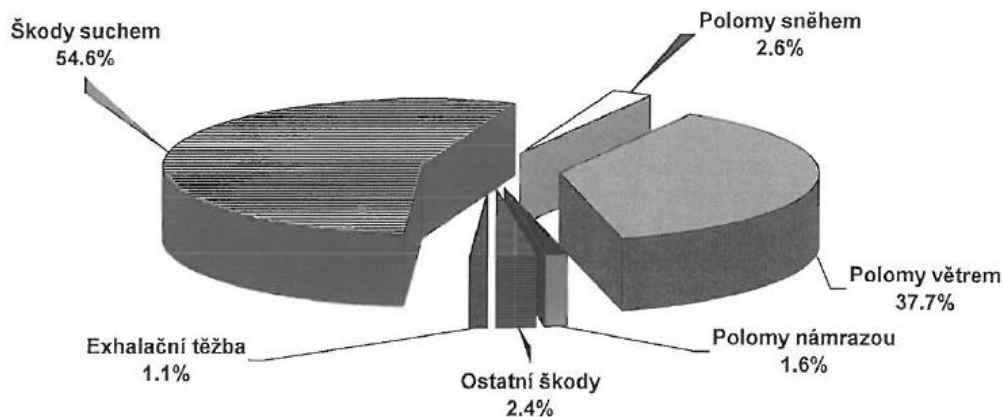
(Zdroj: Znalecký posudek)

Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2014 v lesních porostech České republiky.

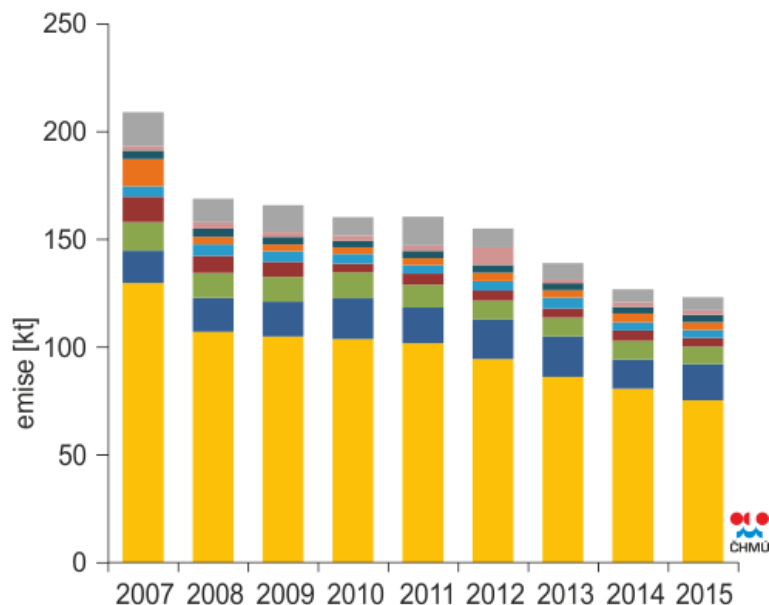
Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2015 v lesních porostech České republiky.

Obr. 1. Poměr objemů nahodilých těžeb způsobených abiotickými činiteli v roce 2016 v lesních porostech České republiky.

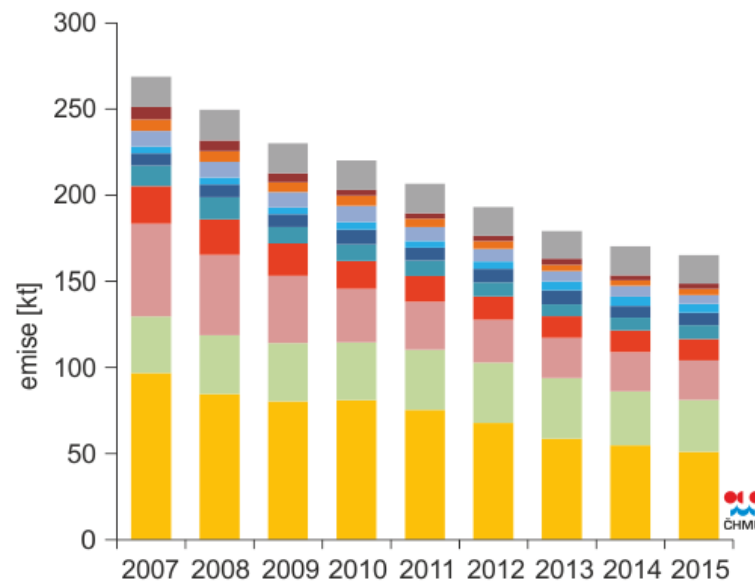
ČHMÚ - Úsek ochrany čistoty ovzduší **Znečištění ovzduší na území České republiky** **mapy, tabulky, grafy** **Grafické ročenky – 2016**

- 1A1a - Veřejná energetika a výroba tepla
- 1A4bi - Lokální vytápění domácností
- 1A2c - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Chemický průmysl
- 1A2a - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Železo a ocel
- 1A4ai - Služby / instituce: Stacionární spalovací zdroje
- 1A1c - Zpracování uhlí (brikety, koks, zplyňování)
- 1A2f - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Minerální nekovové produkty
- 1B2aiv - Zpracování ropy
- Ostatní

Obr. IV.7.10 Vývoj celkových emisí SO₂, 2007–2015

- 1A1a - Veřejná energetika a výroba tepla
- 1A4cii - Zemědělství, lesnictví, rybolov: Nesilniční vozidla a ostatní stroje
- 1A3biii - Silniční doprava: Nákladní doprava nad 3,5 tuny
- 1A3bi - Silniční doprava: Osobní automobily
- 1A2f - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Minerální nekovové produkty
- 1A4bi - Lokální vytápění domácností
- 1A4ai - Služby / instituce: Stacionární spalovací zdroje
- 1A2c - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Chemický průmysl
- 1A1c - Zpracování uhlí (brikety, koks, zplyňování)
- 1A2a - Spalovací procesy v průmyslu a stavebnictví: Železo a ocel
- Ostatní

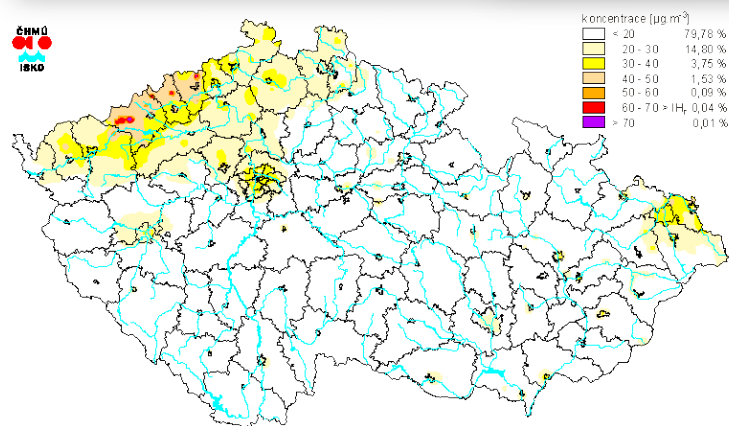

Obr. IV.3.10 Vývoj celkových emisí NO_x, 2007–2015

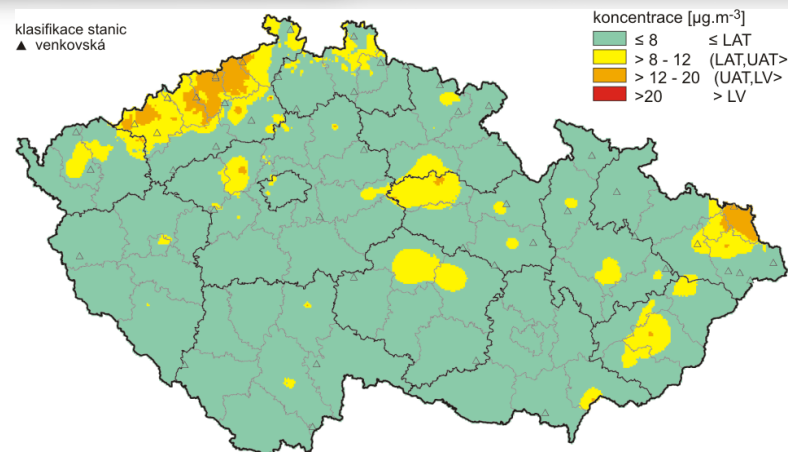
ČHMÚ - Úsek ochrany čistoty ovzduší Znečištění ovzduší na území České republiky mapy, tabulky, grafy

Grafické ročenky 1996 – 2016 (SO₂)

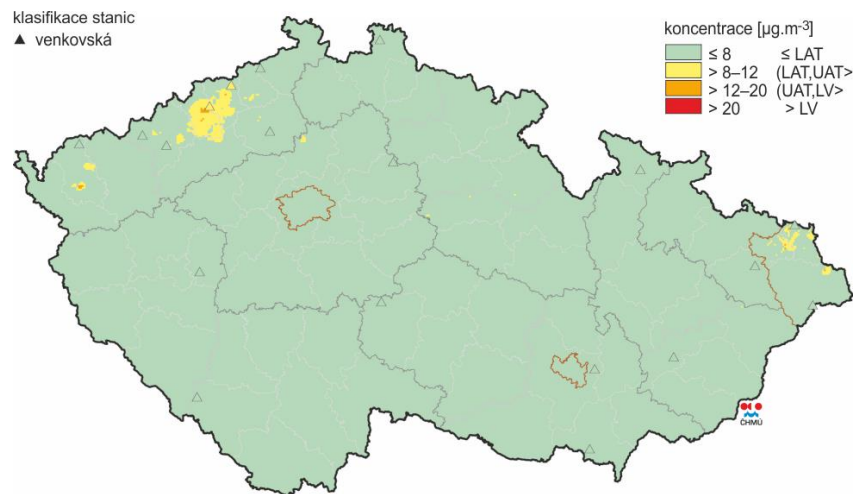
<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko>

Pole ročních aritmetických průměrů koncentrací, *oxid siřičitý*, Česká republika 1996

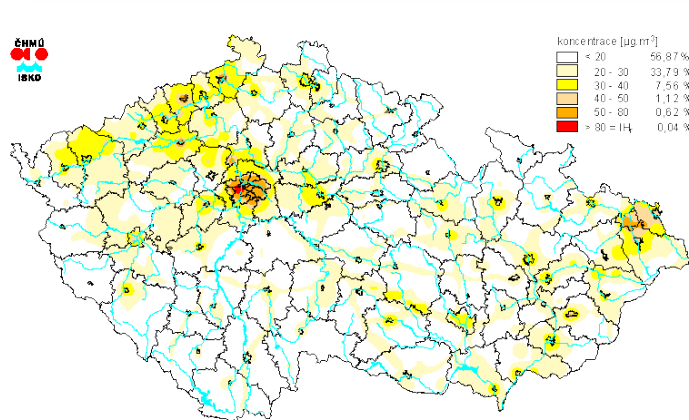

Pole roční průměrné koncentrace oxidu siřičitého v roce 2006

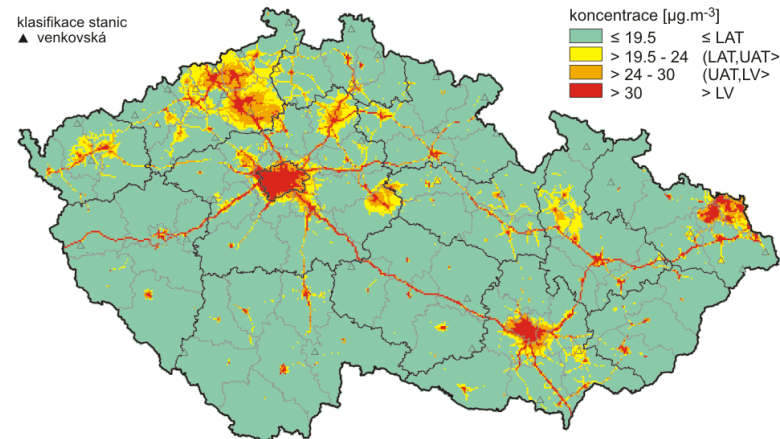

Obr. IV.7.5 Pole roční průměrné koncentrace SO₂, 2016

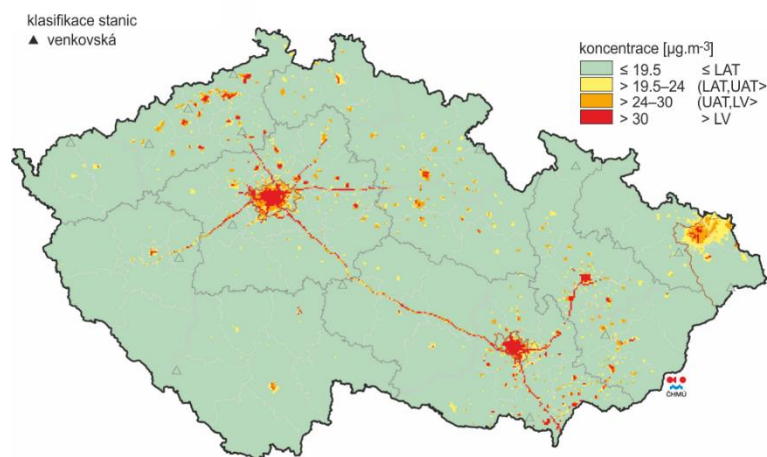
ČHMÚ - Úsek ochrany čistoty ovzduší Znečištění ovzduší na území České republiky mapy, tabulky, grafy Grafické ročenky 1996 – 2016 (NO_x)

Pole ročních aritmetických průměrů koncentrací *oxidů dusíku*, Česká republika 1996

Pole roční průměrné koncentrace oxidů dusíku v roce 2006

Obr. IV.3.3 Pole roční průměrné koncentrace NO_x, 2016

Novela vyhlášky č. 55/1999 Sb.

MZe již na podzim 2017 poslalo novelu vyhlášky do připomínkového řízení, avšak novela v předkládané podobě znamenala výrazné navýšení hrazené částky za škodu na lesích (nárůst ceny dřeva).

TS ČR a další sdružení uplatnila velké množství zásadních připomínek.

Vypořádání připomínek na MZe probíhalo velmi obtížně s tím, že aktuální stav i návrh novely je naprosto nepřijatelný.

V říjnu 2018 MZe poslalo upravený návrh vyhlášky na Úřad vlády k projednání v LRV.

Výsledek vypořádání novely

- ✓ Výši škody způsobené imisemi lze určit u imisí, pro které je stanoven imisní limit vyhlášený pro ochranu ekosystémů a vegetace podle zákona o ochraně ovzduší. Zároveň lze **výši této škody určit pouze za kalendářní rok, ve kterém byl na daném území překročen imisní limit** pro konkrétní znečišťující látku podle zákona o ochraně ovzduší (č. 201/2012 Sb.)

Zákon o ochraně ovzduší stanoví imisní limity pro ochranu ekosystémů a vegetace v případě troposférického ozonu, SO_2 a NO_x . V současnosti dochází dlouhodobě k překračování limitů ozonu; imisních koncentrací SO_2 jen výjimečně a v případě NO_x jen v aglomeracích a u hlavních dálničních tahů.

Výsledek vypořádání – snížení produkce (v důsledku záměny dřevin)

- ✓ Novelizace vyhlášky uvádí, že škoda ze snížení produkce lesního porostu (S8) se neuplatňuje v případě, že ke snížení produkce lesního porostu došlo v důsledku záměny dřevin vyvolané působením imisí.
- ✓ Ruší vyhl. č.78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí

Platnost změny

- ✓ Novela vyhlášky má nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2019 (tj. pro škody, jejichž nárok může být uplatněn v r. 2021)

Pokud navržený text novelizace vyhlášky bude akceptován a dvě výše uvedená ustanovení ve vyhlášce zůstanou, bude se jednat o zásadní změnu v uplatňování náhrad škod na lesních porostech.

Předpokládáme, že již nebude zajímavé postupovat podle vyhlášky č. 55/1999 Sb. a prokázání imisní škody na lesích bude v souladu s NOZ.

Posun v dokazování škody

Soudy již automaticky nepřiznávají LČR nárok na náhradu škody (i u starých soudních sporů)

- Obvodní soud v Praze (rozsudek č. j. 55 C 114/2008 ze dne 17. července 2018) dospěl k závěru, že LČR neprokázaly vznik škody, ale pouze vypočítaly její výši podle vyhlášky

Soud konstatoval, že příčin stavu lesních porostů od 2. poloviny 90. let je celá řada a působí kumulativně - změna klimatu, sucho, polutanty vypouštěné jinými zdroji, než průmyslem (ozon, amoniak); intenzita a způsob zemědělského obhospodařování i samotný způsob lesního hospodaření

- Je zpochybňován znalecký posudek RNDr. P. Hadaše, který není znalcem na zdravotní stav lesa a ani lesních půd

Závěrem

- možnost spolupráce s TS ČR;
- podpora ostatních odvětví českého průmyslu.

www.tscr.cz

Děkuji za pozornost.

Ing. Daniela Paterová

daniela.paterova@ue.cz

GSM: 606 633 308